

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/304/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812225063
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3812225063.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa: G. poisťovňa, a.s., so sídlom v A., K. XX, J.: XX XXX XXX, zastúpeného Mgr. V. M., advokátom v A., V. X proti odporcovi H. T., bytom A., K.. N. XX, zastúpeného RNDr. T. T., bytom W., I. M. XXX/XA, o zaplatenie 888,71 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 09.februára 2015, č. k. 5C/49/2013-93, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v poradí druhým súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 138,41 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 09.07.2011 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania v sume 73 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo zistenia, že odporca uzavrel s navrhovateľom zmluvu o investičnom životnom poistení pre zdravie a dôchodok na základe návrhu na uzavretie zmluvy zo dňa 18.08.2010. Tento návrh bol zo strany navrhovateľa akceptovaný vydaním poisťky č. 378033/1 dňa 17.09.2010. Poistenou osobou bol Q. T., nar. XX.XX.XXXX, syn odporcu. Minimálne mesačné poistné bolo dohodnuté sumou 150 eur so splatnosťou prvého poistného dňa 01.09.2010. Poistenie bolo uzavreté na dobu určitú do 31.08.2069. Z návrhu na uzavretie poistnej zmluvy vyplýva, že poistenie sprostredkoval T. T., ktorý je otcom odporcu. Z jeho výpovede ako splnomocneného zástupcu odporcu v konaní bolo zistené, že poistenie pre vnuka mal záujem uzatvoriť on, ale nebolo to možné, preto zmluvu uzatvoril odporca a on hradil dohodnuté mesačné poistné. Zo strany odporcu bolo uhradené poistné za obdobie do 30.11.2011, čo vyplýva z výzvy navrhovateľa na zaplatenie poistného zo dňa 03.03.2011, ako aj z vyjadrenia navrhovateľa v konaní zo dňa 16.10.2013. V ďalšom období už odporca poistné riadne nehradil. Vo výzve bol zo strany navrhovateľa upozornený na zánik poistenia v prípade, že dlžné poistné nebude zaplatené do 1 mesiaca od doručenia výzvy na zaplatenie poistného. Listom zo dňa 11.03.2011 odporca požiadal o predĺženie lehoty na zaplatenie dlžnej sumy do 08.07.2011, s čím navrhovateľ vyslovil súhlas listom zo dňa 21.03.2011, pričom odporcu zároveň upozornil, že ak nebude v uvedenej lehote poistné zaplatené, dôjde k zániku poistenia dňa 08.07.2011 s tým, že nárok na zaplatenie poistného má až do zániku poistenia. Keďže poistné nebolo uhradené v lehote do 08.07.2011, poistenie k uvedenému dňu zaniklo. O tejto skutočnosti navrhovateľ odporcu aj písomne upovedomil listom zo dňa 27.07.2011 a súčasne ho vyzval na úhradu dlžného poistného za obdobie do zániku poistenia vo výške 1088,71 eur. Zo strany odporcu boli uhradené sumy 100 eur dňa 06.02.2012 a 100 eur dňa 19.03.2012. Ďalšia suma už z jeho strany uhradená nebola. Navrhovateľ si preto voči nemu uplatnil nárok na zaplatenie dlžnej sumy 888,71 eur

prostredníctvom súdu. Z vyjadrenia navrhovateľa, doručeného súdu dňa 09.07.2013, vyplýva, že ku dňu zániku poistenia bola odkupná hodnota poistnej zmluvy nulová. Minimálne poistné bolo dohodnuté vo výške 150 eur mesačne, z čoho suma určená na investovanie do fondov je 103,37 eur. Výška mesačných nákladov a rizikových príspevkov predstavuje 42,16 eur a celková hodnota nákladov a rizikových príspevkov strhnutých z fondového účtu v období od 01.09.2010 do 09.07.2011 predstavuje 421,60 eur. Prakticky to isté vyjadrenie navrhovateľ predložil aj na základe výzvy súdu v zmysle vysloveného názoru odvolacieho súdu. Vo vyjadrení z 19.01.2015 uviedol, že odporca mal dohodnuté minimálne mesačné poistné vo výške 150 eur, z toho suma určená na investovanie do fondov, podľa odporcom zvoleného alokačného pomeru, je od začiatku platnosti poistnej zmluvy (t.j. od 01.09.2010) vo výške 103,37 eur. Zároveň uviedol, že odkupná hodnota poistnej zmluvy bola k 09.07.2011 nulová. Odporca v konaní namietal, že suma 150 eur, ktorá bola dohodnutá ako poistné, nepredstavuje ako celok sumu použitú na krytie poistného rizika. Podľa jeho názoru navrhovateľ má nárok len na zaplatenie tej časti dohodnutého poistného, ktorá bola použitá na krytie poistného rizika. V priebehu konania prostredníctvom svojho zástupcu uviedol, že súhlasí s tým, že od sumy 150 eur mesačne bude odpočítaná suma určená na investovanie do fondov vo výške 103,37 eur mesačne a rozdiel bude braný ako suma mesačného poistného. Poukázal na to, že navrhovateľovi od zániku poistenia uhradil sumu celkom 200 eur. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je podaný dôvodne len sčasti. V konaní bolo nepochybne preukázané, že medzi účastníkmi existoval zmluvný vzťah na základe zmluvy o životnom poistení. Podľa tejto zmluvy bol odporca povinný hradiť navrhovateľovi poistné dojednané vo výške minimálne 150 eur mesačne. Odporca však neuhradil riadne a včas bežné poistné za obdobie od 01.12.2010 a nasledujúce, a to ani v predĺženej dobe, ktorá mu bola poskytnutá na základe jeho žiadosti. V dôsledku neuhradenia poistného poistná zmluva zanikla a navrhovateľovi vznikol nárok na úhradu poistného do zániku poistenia, t.j. za obdobie od 01.12.2010 do 08.07.2011. V danej veci ide o investičný (kapitálový) typ poistnej zmluvy, v rámci ktorej dochádza ku kombinácii poistenia s investičným (sporivým) zámerom. V prípade tohto typu poistnej zmluvy sa odporcom platená poistná suma delí na účel krytia plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti a časť z nej sa ukladá na účel sporenia. V prípade zániku takéhoto poistenia pre nezaplatenie poistného za ďalšie poistné obdobie je odporca povinný zaplatiť poistné do zániku poistenia, avšak - ako to vyplýva z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom - odporca je povinný zaplatiť len tú časť dohodnutého poistného, ktorá bola určená len na krytie plnenia v prípade poistnej udalosti, na časť dohodnutého poistného, ktoré bolo určené na investovanie do fondov (sporenie), mu nárok nevzniká. Z vyjadrenia navrhovateľa bolo zistené, že zo sumy dojednaného mesačného poistného je suma určená na investovanie do fondov 103,37 eur. Túto časť dohodnutého mesačného poistného teda odporca nemá povinnosť navrhovateľovi uhradiť. Súd považoval za mesačnú sumu poistného, ktoré je odporca povinný navrhovateľovi zaplatiť, rozdiel medzi dohodnutým poistným 150 eur a sumou určenou na investovanie do fondov 103,37 eur, čo je suma 46,63 eur mesačne. S takouto sumou mesačného poistného, na ktoré vznikol navrhovateľovi nárok, súhlasil v konaní aj odporca. Za obdobie od 01.11.2010 do 08.07.2011 potom dlžné poistné predstavuje 338,41 eur (46,63 eur x 7 mesiacov /december 2010 až jún 2011/, čo je suma 326,41 eur; alikvotná časť poistného za obdobie od 01. do 08.07.2011 v sume 12 eur /46,63 eur : 31 dní = 1,50 eur; 8 dní x 1,50 eur = 12 eur/). Odporca už navrhovateľovi zaplatil sumu 200 eur, zostáva teda suma 138,41 eur. Keďže odporca poistné neuhradil riadne a včas (t.j. v lehote splatnosti), dostal sa s plnením do omeškania a navrhovateľovi vznikol nárok aj na zaplatenie úroku z omeškania. Súd preto rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 138,41 eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania od 09.07.2011 (t.j. od prvého dňa po zániku poistenia) až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výška úroku z omeškania je určená v súlade s nar. vlády č. 87/1995 Z. z., teda o 8 percentuálnych bodov viac ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľa z vyššie uvedených dôvodov nepovažoval za dôvodný, a preto ho zamietol. Právne vec posúdil podľa § 796 ods. 1 a 2, § 801 ods. 2, § 803 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ sa v konaní domáhal zaplatenia sumy 888,71 eur, súd mu priznal sumu 138,41 eur. Navrhovateľov úspech v konaní predstavuje 15,57%, odporca mal v konaní úspech 84,43%. V konaní mal teda prevažný úspech odporca. Jeho čistý úspech v konaní predstavuje 68,86% (84,43% - 15,57%) a v tomto rozsahu mu vznikol nárok na náhradu trov. Odporcovi vznikli trovy v súvislosti so zaplatením súdneho poplatku za podaný odpor voči platobnému rozkazu a za odvolanie voči rozsudku súdu I. stupňa po 53 eur, t.j. trovy celkom 106 eur. 68,86% zo sumy 106 eur je suma 73 eur a v tejto sume súd odporcovi náhradu trov konania aj priznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Dôvodil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p./. Poukázal na ust. § 788 Občianskeho zákonníka, ktoré neobsahuje definíciu poistného. Toto ustanovenie stanovuje výlučne povinnosť osoby, ktorá s poisťiteľom uzavrela poistnú zmluvu, platiť poistné. Zákonnodarca v otázke presného stanovenia toho, čo všetko zahŕňa suma poistného, ponechal priestor pre zmluvnú úpravu, ktorej súčasťou v zmysle § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú aj všeobecné poistné podmienky. Poistné pozostáva z určitých položiek, ktoré sa líšia podľa druhu poistenia a produktu poisťiteľa. Investičné životné poistenie predstavuje finančný produkt, ktorého štandardnou súčasťou je spotrebovanie časti poistného zaplateného poisťníkom za dané poistné obdobie na poistnú ochranu a administratívne poplatky a použitie zvyšnej časti na zhodnotenie v podielových fondoch v závislosti od investičnej stratégie a vývoja na kapitálových trhoch. Mal za to, že odporcovi v danom prípade musela byť vyššie uvedené skutočnosť zrejma, nakoľko pri uzatváraní poistnej zmluvy v návrhu na uzavretie poistnej zmluvy, sám uskutočnil výber neutrálneho alokačného pomeru investovania časti zaplateného poistného do investičných podielových fondov. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 11.07.2015, č. k. 5Co/410/2014-76 v obdobnej veci navrhovateľa. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie a zaviazal odporcu k náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania, ktoré zároveň vyčísli.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že ust. § 788 Občianskeho zákonníka síce neobsahuje zákonnú definíciu poistného, ale jednoznačne určuje, za čo je poistený povinný poistné platiť. Poistné je poistený povinný platiť za to, že poisťiteľ mu poskytne plnenie v prípade, že nastane náhodná udalosť. Za náhodnú udalosť sa nedá považovať šetrenie do fondov. Mal za to, že právny názor krajského súdu v Trenčíne vyslovený v uznesení zo dňa 02.10.2015 možno podporiť aj porovnaním Všeobecných poistných podmienok iných poisťovní: P. poisťovňa, a.s., H. poisťovňa, a.s., X. poisťovňa, a.s., L. poisťovňa, a.s., v ktorých je poistné definované ako platba, ktorú je poistený povinný platiť za ochranu voči náhodnej udalosti. Na rozdiel od tvrdenia navrhovateľa, že Občiansky zákonník neuvádza definíciu poistného, bol toho názoru, že Občiansky zákonník uvádza striktnú definíciu tohto, za čo je poistený povinný platiť poistné - za to, že poisťiteľ mu poskytne poistné plnenie v prípade, že nastane náhodná udalosť. Neuvádza ani možnosť zahrnúť do poistného administratívne poplatky a použitie poistného na zhodnotenie v podielových fondoch. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/410/2014 vychádza preto z nesprávneho právneho názoru, preto ho nemožno brať za relevantný v predmetnej veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania /§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p./ a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd vo svojom uznesení zo dňa 02.10.2014, č. k. 4Co/775/2013-78, ktorým zrušil v poradí prvý rozsudok súdu prvého stupňa v danej veci vyslovil právny názor, že „ i keď podľa Všeobecných poistných podmienok /VPP/ bol odporca ako poistený povinný hradíť poistné v dohodnutej výške počas celej doby poistenia, nemožno nevidieť, že účastníkmi uzavretá poistná zmluva nie je typickou poistnou zmluvou podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale je takou poistnou zmluvou, ktorá zahŕňa kombináciu poistenia s investičným /sporivým/ zámerom. To znamená, že odporcom platená poistná suma sa delí na účel krytia plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti a časť z nej sa ukladá na účel sporenia /na nákup podielových jednotiek investičných fondov/. Dohodnutá výška poistného v sume 150 eur mesačne podľa názoru odvolacieho súdu tak netvorí nedeliteľný jeden celok, nakoľko celá dohodnutá suma poistného neslúžila len pre účely krytia plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti. Je preto možné s určitosťou stanoviť výšku mesačného poisteného na krytie poistných udalostí a výšku mesačného poistného určenú na účel sporenia, čo možno vyvodíť zo zmluvných podmienok, podľa ktorých pri zániku poistenia, neprichádza do úvahy vrátenie poisteného plnenia určeného na krytie plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti, ale poisťníkovi vzniká nárok na vyplatenie odkupnej hodnoty, ktorá sa vypočíta podľa článku 14 VPP.“

Pokiaľ teda súd prvého stupňa v zmysle vysloveného právneho názoru odvolacím súdom rozdelil dohodnutú sumu poistného na časť, ktorá bola určená na krytie plnenia v prípade poistnej udalosti v sume 46,63 eur a na časť dohodnutého poistného, ktoré bolo určené na investovanie do fondov (sporenie) v sume 103,37 eur a odporcu zaviazal zaplatiť len sumu, ktorá predstavovala nezaplatené

plnenie určené na krytie plnenia v prípade poistnej udalosti do zániku poistenia, potom rozhodol vecne správne.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

Poistná zmluva je odplatnou zmluvou, takže jej pojmovým znakom je platenie poistného. Vzhľadom na to, že poistený pomer má charakter dlhodobého právneho vzťahu, Občiansky zákonník podrobne vymedzuje spôsob platenia poistného a právne dôsledky spojené s jeho nezaplatením. Podľa § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú súčasťou poistnej zmluvy tzv. všeobecné poistné podmienky poistiteľa, na ktoré sa poistná zmluva odvoláva. Na poistné podmienky sa od 01.04.2004 v plnom rozsahu vzťahujú ustanovenia § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka o zmluvných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Tak je to aj v danom prípade, keď súčasťou poistnej zmluvy - investičné životné poistenie pre zdravie a dôchodok zo dňa 17.09.2010, poisťka č. 378033/1 boli Všeobecné poistné podmienky pre investičné životné poistenie pre zdravie a dôchodok platné od 01.10.2009. Je nepochybné, že odporca uzavrel poistnú zmluvu ako spotrebiteľ. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa Všeobecných poistných podmienok čl. 2 bod 1. poistenie je právny vzťah, pri ktorom poistiteľ preberá na seba záväzok, že poistenému poskytne poistné plnenie za náhodnú udalosť, ktorá vznikla podľa dohodnutých podmienok a čl. 2 bodu 10. poistné je akákoľvek platba, ktorú platí poisťník poistiteľovi v súlade s uzavretou poistnou zmluvou. Podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné. Občiansky zákonník takto jednoznačne význam slova „poistné“ spája s poistnou zmluvou, na základe ktorej má poistiteľ plniť, ak nastala náhodná udalosť. Skutočnosť, že suma 150 eur, ktorú mal odporca platiť poisťníkovi, netvorí neoddeliteľný „jeden celok“, ale sa delila na sumu, ktorá bola určená na krytie plnenia v prípade náhodnej udalosti /poistnej udalosti/ v sume 46,63 eur a na sumu, ktorá bolo určené na investovanie do fondov (sporenie) v sume 103,37 eur, treba vykladať v prospech odporcu ako spotrebiteľa tak, že je povinný zaplatiť do zániku poistenia len sumu určenú na krytie plnenia v prípade poistnej udalosti.

Odvolací sú preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., nakoľko odporca nepodal návrh na ich priznanie podľa § 151 ods. 1 O.s.p..

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.